

**ХЕРА - Асоцијација за
здравствена едукација и
истражување**

Франклин Рузвелт 51а/26,
1000 Скопје, Македонија

тел. +38923290395
факс. 02/ 2556002

КОДЕКС НА ОДНЕСУВАЊЕ

1. ВОВЕД

Водејќи се од рамката за човекови права, ХЕРА во своето работење забранува секаков вид на дискриминација, нееднаков третман или ограничување на правата, без оглед на возраста, полот, родот, сексуалната ориентација, родовиот идентитет или родовото изразување, расата, етничкото потекло, религијата или уверувањето, партнерскиот статус, бременоста или родителскиот статус, попреченоста, здравствената состојба или било која друга лична состојба или статус.

Поаѓајќи од својата мисија и вредностите, ХЕРА силно верува дека секој поединец има право на слободен и достоинствен живот ослободен од било какво насилство, злоупотреба, експлоатација и вознемирување. Ова се однесува и на сексуалното насилство и сексуалното вознемирување како облици на родово-засновано насилство.

Имајќи ги во предвид своите политики за унапредување на сексуалното и репродуктивно здравје и родовата еднаквост, безбедното опкружување со цел да се заштити здравјето, добросостојбата, интегритетот и достоинството на секој поединец, претставува императив за организацијата.

2. ЦЕЛИ

Со донесување на Кодексот за однесување, ХЕРА ја афирмира својата заложба да обезбеди највисок степен на заштита и безбедна средина за сите лица кои се вклучени во спроведување на активностите и сервисите на ХЕРА и оние кои ги користат нашите услуги.

Со Кодексот на однесување, ХЕРА се обврзува да одржи висок степен на етичко и примерно однесување меѓу своите волонтери¹, персоналот², членовите на Управниот одбор и давателите на услугите во сервисите³.

Со Кодексот на однесување, ХЕРА се стреми да ја зајакне индивидуалната отчетност за заштита и безбедност на волонтерите, вработените, членовите на Управниот одбор или давателите на услуги при извршување на своите задачи во рамки на канцеларијата на организацијата, сервисите или на други места каде се спроведуваат активностите.

¹ Се однесува на сите лица кои склучуваат договори за волонтирање со организацијата за спроведување на активностите, вклучувајќи ги тука и младите волонтери кои ја реализираат младинската програма

² Персоналот се однесува на лица кои се вработени во организацијата на определено или неопределено време или се хонорарно ангажирани лица со полно или скратено работно време

³ Даватели на услуги за сервисите се лицата кои обезбедуваат директни услуги на корисниците на сервисите на ХЕРА од медицинска, правна или психо-социјална природа, вклучително и советување.

**ХЕРА - Асоцијација за
здравствена едукација и
истражување**

Франклин Рузвелт 51а/26,
1000 Скопје, Македонија

тел. +38923290395
факс. 02/ 2556002

Со Кодексот на однесување, ХЕРА јасно ја потенцира својата позиција дека нема да толерира неприфатливо и непримерно однесување од страна на свој волонтер, персоналот, член на Управен одбор или давател на услуга кон друго лице во организацијата, но и кон своите клиенти или соработници со што може да му наштети на здравјето, добросостојбата, интегритетот и достоинството. Како неприфатливо и непримерно однесување ќе се смета секоја форма на силеџство, вознемирување, сексуалното вознемирување и злоупотреба, вклучително и сексуалната експлоатација и злоупотреба (види дефиниции во Анекс 1)

3. ПРИНЦИПИ

Волонтерите, персоналот, членовите на Управниот одбор и давателите на услугите треба да се придружуваат кон следниве принципи при спроведување на активностите во организацијата:

3.1 Да се погрижат своето професионално и лично однесување да биде во согласност со вредностите и стандардите на ХЕРА

- да се однесуваат кон сите луѓе правично, со почит и достоинство;
- со своето однесување да ја промовираат еднаквоста и инклузивноста и да ги почитуваат различностите;
- кога работат со лица од други земји во рамки на активностите на организацијата или патуваат во странство во име на организацијата, да ги почитуваат националните закони во земјата на патување и да бидат сензитивни кон културните обичаи;
- да не ги извршуваат задачите кога се под дејство на алкохол или други токсични супстанции и да не поседуваат или чуваат нелегални супстанции во просториите на организацијата, сервисите или на други места каде ги спроведуваат активностите.

3.2 Да ја осигурат безбедноста, здравјето и добросостојбата на другите волонтери, персоналот, членовите на Управниот одбор, давателите на услугите и корисниците на услугите и соработниците

- да се придржуваат до сите законски и организациски протоколи и правилници за заштита на здравјето и безбедноста при работа;
- да не влегуваат во непотребен ризик во кој може да наштетат на сопствената безбедноста, но и на безбедноста на другите, вклучувајќи ги тука и партнерските организации и ранливите заедници со кои работи организацијата;
- при објавување на содржини, фотографии и видео материјали на социјалните мрежи, секогаш да обезбеди информирана лична согласност (уснена или писмена) со цел да се заштити приватноста и достоинството на лицето, но и да се осигури дека не постои изложеност од ризик по тоа лице со објавување на содржините, фотографиите или видео материјалите. Ако се објавува фотографија на лице под 18 години или на претставник на возрасна ранлива група,

**ХЕРА - Асоцијација за
здравствена едукација и
истражување**

Франклин Рузвелт 51а/26,
1000 Скопје, Македонија

тел. +38923290395
факс. 02/ 2556002

информираната лична согласност се обезбедува само по писмен пат.

3.3 Да се вклучат во превенција од злоупотреба и експлоатација на деца и ранливи возрасни групи

- да се однесуваат кон децата и маргинализираните заедници со почит и достоинство, да ја почитуваат нивната приватност и интегритет;
- да не ги навредуваат или омаловажат поради нивниот личен статус и состојба;
- услугите да ги нудат на доверлив и пријателски начин прилагоден на потребите на децата и маргинализираните заедници;
- полнолетните лица не смеат да се впуштат во романтични и интимни врски, вклучително и во сексуални односи, со лица на возраст под 18 години. Ова не се однесува за младите волонтери каде постои меѓусебна согласност во врската и ако двајцата се на возраст под 18 години, но не помала од 16 години;
- Да не се впуштаат во било какви романтични и интимни врски, вклучително и во сексуални односи со клиентите во сервисите.

3.4. Да создаваат работна средина во кој се заштитува личното достоинството, еднаквиот третман, професионалниот однос и безбедноста

- да се однесуваат со почит и разбирање кон сите лица со кои работат;
- да не користат јазик кој може да понижи или омаловажи друг волонтер, вработен, член на Управен одбор, давател на услуга или клиент на сервисите на организацијата;
- да ги охрабрат другите да зборуваат и пријават доколку биле вклучени, посведочиле или им била споделена информација за неприлично или неприфатливо однесување во работењето;
- да не се впуштаат во сексуални врски со друг волонтер, вработено, член на УО или давател на услуга, ако тој/таа им е претпоставен или го супервизира во работата;
- да пријават до претпоставениот/та или на тимот за безбедност⁴, доколку влезат во интимна врска со друг волонтер, вработен, член на УО или давател на услуга. Се додека не постои конфликт на интерес со која се остварува одредена лична придобивка, со овие информации треба да се постапува доверливо;
- да не ја злоупотребуваат својата моќ која ја црпат од позицијата и овластувањата во организацијата за да им наштетат на другите;
- да не гледаат, симнуваат или дистрибуираат фотографии или видео записи со непристојна и насилна содржина, вклучувајќи порнографски материјали или материјали кои наведуваат на детска злоупотреба.

⁴ Одговорни лица од тимот за безбедност: Весна Матевска, програмска раководителка (vesna.turmakovska@hera.org.mk) и Елизабета Божиноска, програмска директорка (elizabetha.bozinaska@hera.org.mk)

**ХЕРА - Асоцијација за
здравствена едукација и
истражување**

Франклин Рузвелт 51а/26,
1000 Скопје, Македонија

тел. +38923290395
факс. 02/ 2556002

3.5. Да избегнуваат конфликт на интерес за остварување на лични придобивки

- да пријават потенцијална лична или финансиска придобивка преку користењето на службената позиција или понудување на личните услуги;
- да не се вклучуваат во активности на измама и проневера за добивање на лични или професионални придобивки или на дел од имотот на организацијата или од партнерските организации и други засегнати страни;
- да не примаат, нудат или даваат поткуп на соработници со цел да се изврши одредено влијание во делувањето и донесувањето одлуки;
- да не фаворизираат пријатели, членови од семејството или други лични познанства при вработување, ангажирање, спроведување на набавки, давање на хуманитарна помош или при други случаи;

3.6. Да ја гарантираат доверливоста

- да не споделуваат информации кои се третираат како деловна тајна на организацијата, вклучително и доверливи и сензитивни информации поврзани со личните карактеристики на вработените, волонтерите, членовите на Управен одбор, давателите на услугите и клиентите, вклучително и податоци поврзани за ХИВ-статусот, сексуалната ориентација, родовиот идентитет или попреченоста.

ПРИЈАВУВАЊЕ И ИЗВЕШТАЈ

Волонтерите, персоналот, членовите на Управниот одбор и давателите на услугите се должни да пријават до својот супервизор или до тимот за заштита доколку посведочиле, се свесни или се сомневаат за настан кој се смета за можна злоупотреба, вознемирување, силеџство или експлоатација, вклучително и сексуална експлоатација и злоупотреба.

Доколку волонтерите, персоналот, членовите на Управниот одбор или давателите на услугите не се чувствуваат удобно и безбедно да го пријават настанот до супервизорот, тимот за безбедност или другите механизми кои постојат во организацијата за заштита и безбедност (регулирани со Правилникот за работни односи, [Политиката за детска заштита](#) или [Политиката за спречување на корупција](#)), истиот може да го пријават до системот за безбедност на Меѓународната Федерација за Планирано Родителство (МФПР) на следниов линк <https://www.ippf.org/ippfsafereport>

Супервизорите, одговорните лица од тимот за заштита или другите одговорни лица се должни навремено да го процесираат и да известат за исходот од настанот. При процесирање и известување за настанот, одговорните лица се должни да ја гарантираат доверливоста и приватноста на податоците за да го заштитат лицето кое пријавува.

ХЕРА има обврска да ги сподели релевантни политики и правилници кои произлегуваат од Кодексот на однесување до волонтерите, персоналот, членовите на Управниот одбор или давателите на услугите согласно договорот кој го потпишуваат со организацијата.

ХЕРА - Асоцијација за
здравствена едукација и
истражување

Франклин Рузвелт 51а/26,
1000 Скопје, Македонија

тел. +38923290395
факс. 02/ 2556002

АНЕКС 1

Силеџство: непријатно, застрашувачко, злонамерно или навредливо однесување кое претставува или подразбира злоупотреба на моќ.

Вознемирување: непосакувано однесување во однос на возраста, полот, сексуалната ориентација, родот, родовиот идентитет или родовото изразување, расата, етничкото или националното потекло, религијата или уверувањето, партнерскиот статус, бременоста или родителскиот статус, попреченоста, здравствената или некоја друга слична лична карактеристика, кое има за цел или како последица повреда на достоинството на лицето или создавање на застрашувачка, непријателска, омаловажувачка, понижувачка или навредлива средина за тоа лице.

Сексуално вознемирување: непосакувано однесување од сексуална природа со кое се навредува, понижува или заплашува друго лице, или се создава непријателска, застрашувачка или понижувачка средина за друго лице/лица. Сексуално вознемирување е и кога од друго лице се бара да се впушти во сексуална активност или во друго однесување од сексуална природа како услов за вработување или напредување во работата или за да избегне претрпување на штета поврзана со работата. Сексуалното вознемирување вклучува вербално и невербално однесување, вклучително и физички и сексуален напад.

Злоупотреба: сите облици на физичко и емоционално малтретирање, сексуална злоупотреба или комерцијална или поинаква експлоатација што можат директно да им наштетат на здравјето, опстанокот, развојот или достоинството, а што произлегуваат од односот на одговорност, доверба или моќ.

Сексуална експлоатација: злоупотреба или обид за злоупотреба на положбата на ранливост, на разликите во моќта или на довербата заради сексуални цели, вклучувајќи го, меѓу другото, и паричното, социјалното или политичкото профитирање од експлоатирањето на другиот. Во оваа дефиниција спаѓаат и трговијата со луѓето и современото ропство.

Сексуална злоупотреба: физичко напаствување од сексуална природа или закана со тоа, без разлика дали се врши со употреба на сила или во услови на нееднаквост и принуда.

Го прочитав, го разбрав и сум согласен/а да работам согласно целите и принципите од Кодексот на однесување.

Име и презиме:

Позиција:

Потпис:

Датум:

Кодексот за однесување е усвоен од страна на Управниот Одбор на 26 Декември 2022